

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Revista politică.

Sibiu, în 31 Mai.

Cadrul unei foi de tailor foilor noastre este prea angust ca se putem urmări tot ce se petrece astăzi în lume. Poate că nu numai angustimea cadrului foiaș este de vină că nu putem fi *a jour* cu toate destul că în ceea ce privește afacerile politice interne abia să terminăm desbaterea creditului de pacificare, și a urmat altă desbatere „interesantă“. Emigrarea Evreilor în masse din Rusia a provocat un fel de „cestiunea evrească“ în casa deputaților Ungariei.

Pe căt ne permit condițiunile în care ne aflăm, vom reproduce și noi unele din desbaterea aceasta, pentru că se vedem ca într-o oglindă referințele în care se afează statul și societatea din statul nostru.

Incidentul evreesc l-a provocat în prima linie emigrarea în masse a evreilor din Rusia; în a doua linie petiținea comitatului Satmărelui, sprijinită și de alte comitete.

Petiținea dovedește că în Ungaria sunt temeri de sporirea populației unei evreesci. În parlamentul unguresc au dat expresiune cu deosebire dep. Onody, Istóczy și Em. Szalay acestor temeri. Între Istóczy și Wahrnau, Evreu de origine, a venit treaba din cauza acestei desbateri la un conflict, care în sala de lectură a dietei s-a desvoltat în scandal. Deputații numiți s-au certat între sine și dacă nu întrevinând altă deputație se săbeau. Cel puțin măna an ridicat o unul asupra altuia, așa spun foile din Budapesta și pe urmă mai adâng și posibilitatea unui duel între acești doi deputați. Înverzunarea este, aşa dară și bine ar fi dacă nu s'a transplantă din cercurile parlamentarejos în popor.

Scriile ce ne aduc diarele de joi înceoase par a fi contra părerei exprimate în numărul nostru trecut despre influența maghiară în cestiuinele Bosniei și Erțegovinei. Oficioasele din Viena infățuează situația ministrului Kallay ca egală cu a antecessorului său Szlavny. Propunerile lui Kallay, dice „Fr. Blit“, nu sunt diametral opuse celor ale d-lui Szlavny. Nici administrația civilă nu va fi marcată despărțită de cea militară. Guvernatorul militar i se va da un *adlatus* civil. Cel dintâi înse va da „mănu de ajutor“ celui din urmă. Cu alte cuvinte lucrurile vor române cam cum au fost și mai nainte.

Un semn caracteristic al timpului, și poate de urmări foarte mari, este evenimentul ce s'a petrecut în diile acese în Breslau. Dep. senatul imperial Schönerer, cunoscut pentru simpatiile sale către imperiul german, a răstîn un discurs asupra reformei economice austro-germane. Ideea fundamentală din discursului este „reuniunea vamală austro-germană“. Ideea aceasta nu e nouă. Într-alii, ne aducre minte că și un compatriot de ai noștri, Bausenr s'a ocupat cu denșa rezultatul punerei în lucare a acestei idei ar fi, ca producția și consumul statelor Austro-Ungariei și

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Admînistratiunea tipografiei archidiocesane Sibiin, strada Măcelarilor 47.

Corespondențele sunt să se adresa la:

Redacția „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.

Episote nefranțate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiăză.

INSETIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu literă garamond — și timbru de 30 cr. pentru

— să fie publicate.

Germaniei, se numai fie sub o legislație separată ci să stea, ca un întreg, fără cu producția și consumul altor state, sub o legislație comună. O singură linie de vamă, de o întindere imposantă, se incinge aceste două monarhii. Dacă întregele bine înse, tendență discursului și a comentatorilor lui, linii are se învingă mai mult decât teritoriul celor două monarhii. Ea se învingă și pe peninsula balcanică.

Bismarck, se dice, că la ocazie a numit ideea aceasta „ideal“ „Idealul“ se vede că să apropiează de statul realizare. O foaie vinează întrără, că oare se va aflare în Germania și în Austro-Ungaria vre-un German cu mintea sănătoasă, care se alătură lipsă de a fi clarificat asupra detaliilor foloselor „idealului“ din cestiuine?

Guvernul României, cestiuine în unele diare române din București, ar fi pregătit un contra-proiect Barrière în cestiuine dinăuntră. Alte dire prezumă că cestiuine aceasta este și rămâne dependentă de existența comisionei europene dinăuntră, și se va regula într-o conferință europeană.

Cestiuine egipteană stărușoasă și puterile Germaniei, Austro-Ungariei, Italiei și Rusiei pe lungă Turcia ca să o supună unei conferințe europene.

Cestiuine evrească în dictă Ungariei.

În ședința din 7 Iunie n. veni la ordinea dileyi raportul comisiunei petiționare. Venind la desbatere: petiția comitatului Satmărelui (la care au aderat și următorii reședințe comitate: Heves, Raab, Somogy, Hajdu, Torontál și cetațea Szatmărenem) privitoare la emigrarea Evreilor ruși, a fost unică care a trebuit să se desbată mai pe larg. Fiind cestiuine aceasta de interes, o reproducem și noi pe scurt.

Cuvântul cel dintâi il avu raportorul Comisiunei petiționare: Dr. Albert Berzevici. Aceasta în cuvântarea sa arată că cuprinsul petiției comitatului Satmărelui. Petiținea care, dice D. raportor: 1) Modificăriile articulului de lege L: 1879 în vigoarea căruia dreptul de cetățean să se căștige afară de condițiunile stabilită în legi, pe lungă platirea unei taxe. 2. să se ia mesuri, ca acela care vrea să se așeze în statul nostru să aibă înainte de toate o subvenție asigurată. Comisiunea petiționară nu îne realisabilă nici una din cerințele aceste: cea dintâi n'are nici un scop și e de prinos pentru că în teără nu se pot îndepărta elementele, care lucră în interesul nostru politic și social; și de prisos, pentru că art. de lege L: 1879 e destul de precis în privința cestiuinei; a doua cerință e destul de lămurită în § 8 art. de lege L: 1879 și în § 5 art. de lege L: 1876.

Dacă e vorba — continuă dr. raportor — că se schimbă vre un articol de lege, atunci aceasta nu o putem face numai în urma unui cas singuratic, care încă nici nu s'a întâm-

plat — precum este casul cu emigrarea Evreilor ruși.

De aceea comisiunea petiționară crede, că cestiuine să se transmită cu totul pe terenul administrației.

Că în privința deslegării acestei cestiuine guvernul nu e bogata destul de precis și clarificat, să explice din motivul: antău nu se știe că imigrarea va fi în masă; și doilea, pentru că comisiunea și-a pus încredere în guvern, că dacă imigrarea se va întâmpla, acesta va luce măsurile cele mai necesare și numeroase.

Comisiunea mai departe a trebuit să ia în considerare și impregnărarea, că respectivii alungați sunt nici menrocăți, și prin urmare fătu cu ei trebuie să fim umani; căci ar fi nedemn de un stat cult și liber, să respingă pe alungări într-un stat de unde ei căuta se scăpe.

În fine, observă raportorul, tot pericul, totă cauza prin care de un timp încoace să neliniștesc opinionea publică, să măresc tendențios, și nu este rectificată prin faptele constatate până acum.

Pe baza celor premise recomandă D. Berzevici casei următoarea proponere:

De oare ce articolul de lege V: 1876 oferă destulă garanță, că emigranții se nu devină molești și pertinu com ne și de oare ce cestiuine dacă dreptul de descalcare are a se regula mai de aproape și dacă e a se apăra separat de casul de făț sau de o eventuală imigrare, casa încă dispozitive anume legislative sunt de prisos. Cu toate aceste guvernul î se atrage atenția asupra măsurilor eventuale de lipsă: politiale și sanitare administrative (aprobată în dreapta).

După raportor lucea cuvențul D. dep. Otto Herman (stânga estremă). Dinsul combătând aserțiunile, motivele D. Berzevici face următoarea propunere în numele partidei opozitionale:

1. De oare ce legile țării și statutelor comunale referitoare la dreptul de cetățean și la descalcare privesc numai cazuri normale de mișcări de popoare, așa dară astfel de cazuri car nu nimicse. Într-o măsură mai mare cadrul societății, nu pericilează desvoltarea regulață a acestora, dar din contră eventuală invazie a maselor mari alungate din imperiul rusesc în patria noastră, scătură și pericilează cucerul societății atât în privința socială, precum și națională-economica și sănătății, invazinăa maselor alungate din Rusia și fragmentele acestora trebuie necondiționat impăcat.

2. Camera deputaților atrage atenția guvernului, ca acesta să folosească influența sa asupra afacerilor externe, ca afacerile maselor alungate din Rusia să fie regulață conform principiilor de drept internațional și anume în direcția cestiuinei, ca pe de o parte atât repatrierea, că și imigrarea mai de departe și eventual colonizația aceea se facă în sarcina acelui țar din care au fost mascole slite să emigreze; pe de altă parte însă, ca raportul să fie vinovatate al statelor europene să fie asigurat contra unor astfel de turbări.

Spre acest scop să caute guvernul dimpreună cu celelalte state europene a ajunge la o solidaritate.

3. Casa deputaților atrage atenția guvernului, că, intră că se va constata necesitatea unor măsuri legislative, să le prezente casei.

(Urmează subscrisele acelor ce au sprijinit propunerea.)

(V urma)

Cestiuine egipteană.

Cetim în „Românu“:

Din toate cestiuinele care mischă lumea politică din Apus, nici una nu este mai interesantă pentru noi decât cestiuine egipteană, căcă după vorba unui ministru englez, „Egiptul devătă timp a devenit punctul cel mai delicat de resolvat al cestiuinei Orientului. Ne credem dar datori a vorbi aici despre Egipt, reamintind cetitorilor nostri cele petrecute și arătanțu-le tot de odă și cele cari se poate că se vor petrece.“

Ei n'au uitat evenimentele din anul trecut. Două mii ofițieri licențiați și neavând cu ce trăi reclama dela Khediv și imbunătățire a soartei lor. Deși întregele lor cu ofițieri din armata activă era vădită, nu se facu dreptate legitime lor cereri și la 11 Septembrie st. n. isbuințu aceea rescoală a colonelilor care se termină prin schimbarea ministerului și convocarea Camerei Notabilitelor. Şerif-pașa devine președinte al consiliului de ministri cu Mahmud Barudi ca ministru de resboiu. După cătăva timp, sufletul rescolei, Arabi, înlocui la ministerul de resboiu, Mahmud Barudi care luă președinția consiliului.

In această ocazie se putu constata lipsa absolută de vederi comune și de otărare în cele trei puteri interesate: Turcia, Englîteră și Francia.

Interesele acestor trei puteri este vădit.

Turcia nu poate renunța la suzeranitatea ce exercită asupra Egiptului fără a pierde prestigiul său în ochii Muslimanilor.

Pentru Englîteră, Egiptul este de un interes politic capital, căcă capitalul de Suez este drumul direct prin care ea este în comunicare cu Imperiul Indilor.

Pentru Francia, afară de cestiuine finanțiară, interesul ce-l are în Egipt nu poate fi tăgăduit, precum dice, eu drept cuvenț, „La République française“ dela 1 lunie: Egiptul este, din punctul de vedere geografic, centrul lumii musulmane, podul care unește pe Turcii din Europa și din Asia, și pe Arabii din Arabia și Maurii din Africa. Se cădă erași Egiptul în mâna Sultanului, și valul panislamismului, al căruia reprezentante pasionate este Abdul-Hamid, se va întinde îndată asupra Africii întregi. Pustiul intră în fierbere și năvălesce asupra Tunisi și Algeriei.

Dacă la această luptă de interes răvali între popoarele care stau în cele mai cordiale relații, între popoare aliate, mai adăugăm temere ce există de a se vedea Austria devenind o putere mediterană, vom avea secretul sovârșirilor ce le constatăm în poli-

tica Puterilor față cu cestiuenea egipteană.

Puterile interesate și firesc și celelalte se mulțămîră mai întâi cu declarările lui Șerif-pașă și apoi ale cabinetului Mahmud-Barudi și se păr că toată lumea este convinsă că de adî înainte lucrurile vor merge de minune în Egipt.

Lucrările au mers cum au mers până în Maiu 1882, când afacerea prezintă conspirării a ofițerilor Cerchezii veni să provoace criza acută de astăzi.

Consilul de răsboiu condamnase la exil în sudul Sudanului pe patru-deci din ofițerii acuzați, printre cari fostul ministru de răsboiu Osman-Refkî și Ratib-pașă, cari au urmat pe fostul Khediv la Neapole. Sentența declară că Smail-pașă este instigatorul complotului și poruncă guvernului să suprime lista civilă ce-i este alocată prin buget.

Consulul Engliterei d. Mallet, îndemnă pe Khediv să nu sănctioneze un act care l-ar desconsidera cu totul. Consulul Franciei, d. Sieskiewicz, din contra, îl îndemnă să sănctioneze sentența și a grăția îndată pe toți acuzații, rezervându-se de a face apel la Europa în casul când ministrii ar refuza de a recunoaște dreptul de grătiare co-l are Khedivil.

Tewfik-pașa refuza de a sănctiona sentența consiliului de răsboiu.

Ministrii refuzară atunci de a recunoaște autoritatea Khedivilui, și fară să consultă, convocă Adunarea Notabililor pentru a propune defronarea lui Tewfik.

În același timp, o care-care cestiuină se manifestă în minister; trei ministri își deteră demisinea.

Consulul Franciei propuse președinta cabinetului unuia dintre ei, lui Mustafa-Fehmi pașă, care nu primi dicționul să-i ar e-pune viață. Atunci se duseră consulii francez și englez la Arabi-pașă și-i declarără că îl fac răspundător de siguranța persoanelor și de mantinerea ordinei.

Tot de odată consulii înscințără pe Khediv că Franția și Englittera trimis vase cuirase la Alexandria, îndemnândul, pentru a căstiga timp, să-i păstreze cabinetul. Tewfik-pașa ar fi dorit se sfîrșească numai decât cu Arabi, dar consulii stăruără, arătându-i că ministerul de răsboiu ţine în mâinile lui toată puterea și armata. Sultan-pașa președintele Camerei Nobatilor, arătă asemenea Khedivilui că nu se poate înălțura Arabi-pașă.

Tewfik se supuse și primi pe ministrii să-i care se umiliră înaintea lui.

La Londra și la Paris cestiuenea egipteană îngrija de o protivă pe ministri Reginei și pe cei ai Republicei franceze. Cele două cabinete aveau un singur scop: a impiedica o intervenire armată a Turciei și a face să prevaleze acest principiu: adeca re-cunoașterea suzeranității Sultanașului asupra Egiptului cu condiția înse că această suzeranitate să nu fie decât nominală. În același timp, Englittera și Franția voiau, ca celelalte puteri să recunoască poziția lor privilegiată în Egipt.

La 11/23 Maiu, d. de Freycinet declară la tribuna că Franția voie-se să manțină independența Egiptului.

Și pentru a se manțină această independență să otari trămiterea unei escadre franco-engleză la Alexandria.

Poarta nu putea vedea cu ochi senini această manifestare, și, spriginită poate de o altă putere, propuse de a trimite comisari extraordinaire la Cairo, adângând că ei îl revină dreptul de a interveni militarește în afacerile Egiptului.

Indată se schimbă limbajul cabinetelor dela Londra și dela Paris, care se otără să consultă pe celelalte cabineți, de vreme ce Arabi-pașa relua o atitudine amenințătoare,

Ce a eșit până acum din negocierile urmărite între diferitele cabinete ale Europei?

Întruirea unei conferențe a ambasadorilor la Constantinopol, dispărtă. Freycinet într-un discurs al său în Cameră.

Ce va face această conferență, dacă se va întruni? cum să se susțină?

Nu ni se pare prea greu de a responde la această întrebare.

Francia și Englittera, care au a se lupta cu mari greutăți, cea dițău în Tunisia, cea de a doua în Irlandă, vor propune de a înărcina pe Turcia, să intervină în Egipt.

Italia și Austria vor primi bucuros această soluție care va lăsa cestiuină întragă.

Nici Rusia, nici Germania nu se vor impotrivi, și Sultanul va deveni gendarmul acestei Europe care nu mai are vali! nici principiu, nici echilibru.

„Europa nu mai este“ a d. d. de Beust, și această vorbă a distinsului bărbat de Stat austriac, se va justifica și de astă dată la Constantinopol și vom vedea conferența născând un nou copil mort.

Dacă am fi ca Belgia, ca Olanda; ca Suedia, afară din sfera activă a evenimentelor ce sgudiu Orientale Europei, ne-am putea desinteresa și noi de cestiuinile ce se vor face în acel areopag co-l va președe comitatele de Calice.

Dar, din nenorocire, tot ce interesează Orientul, ne interesează și pe noi: și teamă ne este că și de astă dată să nu fin ca la Berlin, victimă tocmai și-a concesiunile timpurale ale diplomației europene.

Cestiuina canalului de Suez și interesele maritime ale Englitterei, vor aduce în discuție cestiuina Dunării și a intereseelor comerciale ale Austriei, și concesiunile ce se vor face asemenea celelalte.

Este conform cu morală oficială a secolului, ca cei mici se plătească greselile celor mari!

Cu toate acestea, nu trebuie să ne descurgăjăm, și să slabim în crederea ce avem în dreptul nostru.

Nedreptățile sunt trecătoare și toate actele diplomatiice moderne poartă în ele un german de moarte. Tratatele să clădesc pe nesip. Acela din 1856 a fost spulberat de vijela din 1870 și dela 1877. Sufla din nou vîntul și opere diplomaților intr-unii la Berlin se va prăvăli la rîndul ei.

Nedreptății, călcăti în picioare, vom apela dela Europa desorganizată care no lovesc, la Europa reconstruită.

Dar să revenim la cestiuina Egiptului. A crede că „omul bolnav“ despre care vorba împăratul Nicolae, va isbuti a împăciu pentru mai mult timp această feară este un avis în realizarea căruiu nimeni nu crede.

„Omul bolnav“ a fost adus de către ilustrii săi medici întrăstfel de slăbiciune, încă abia se mai ţine pe picioare; și înărcinarea ce i se va da nu este dar decât un nou mijloc de amâname a soluției definitive, care nu mulțămesce pe nimeni, nu rezolvă cestiuină și nu face decât să pregătească și mai grele complicații pentru viitor.

Corespondențe particolare

ale „Telegrafului Român“

Gherla, 3 Iunie n. (Antrenarea Escoalei Sale Duii Metropolit Miron Romanul la gara din Gherla) a fost una dintre cele mai cordiale și reverențiale. Desi abia cu două ore înainte de sosirea trenului de către Dej aflat publicul din Gherla de treceare pre aci a Escoalei Sale, din totu un număr frumos de notabilități din toate

nationalitățile și confesiunile grăbiră a întimpina pe Arhipăstorul prea sănătă. Între alii văduri aci pe Pri-mariul orașului cu întreg magistratul, pe directorul gimnasiului armeno catolic cu întreg corpul profesoral, profesorii dela Preparandă diecesană și oficialii cancelariei episcopesci și alii preoții greco-catolici. — Judecătoria cecuală, Perceptorul, Oficiul postal și telegrafic. Întrig personalul redac-tiunii „Amicul Familiie“ și a Împri-mării române „Aurora“, — Ofi-cieri pensionați și Cetățenii din toate clasele. — La gară l-au întâmpinat cu o cuvenire binesimță domul presbiter gr. or. T. Vesp. Ghaja dând expresiune bucuriei noastre a tuturor pentru onoarea ce ne-au făcut cu prezența P. S. Sale în cercul no-stru și dorință, de-al vedea că mai curând între noi pre temp mai inde lungat. — P. S. Sa respondem allo-cutorului ni-au pus în prospect ce va cerceta că mai curând și atunci va petrece la noi barem o zi. — După aceea grațioasa și gentilă dominoasă Ana C. Pop îi prezenta o coroană foarte frumoasă cu aceste cuvinte. Primiți! E scelență aceasta coroană ca semnul distinsei iubire și profundei venerații une ce vă păstrează România mea ortodoxă din Gherla. Dela coroană atârnă o cordeie mare de mătase vînată pe care se află imprimat în litere roșii aurii la un capet: Preșanție sale Metropolitul Miron — 1882 Iunie 1. — la alt capet: România ortodoxă din Gherla, . . . Ana C. Pop.

La depărtarea trenului din gară publicul de față erupte în frenetic străgăte de „se trăiască!“ și „Eljén!“

Muntii-Apuseni, 26 Maiu 1882. (D-la Adunarea generală a Reuniuniei învățătorilor dela scoalele gr. or. din „Muntii-Apuseni“).

Dati-mi voie Dle Redactor, ca înainte de a da un scurt raport despre Adunarea generală din acest an la Reuniunei învățătorilor din „Muntii-Apuseni“. — Se ascund cugetările, ce s'au născut în mine la Adunarea recentă, despre soartea ce au Reuniunile noastre învățătoresci:

Invățătorii nostri, cea mai mare parte, par a fi pe deplin convinsă despre folosul imens al Reuniunilor, căci am băgat de seamă, ca pe di ce merge să interesează tot mai mult de ele. Cred că peste puțină vreme vom ajunge de fie care invățător se va simți tare fericit a lăsă parte la adunările Reuniunilor. Atâta să, că tot cam unii și aceeași învățători au obținu a lipsi dela adunările generale și anume cei care nu le-au cercetat de loc, pe cănd cei ce a fost odată rău mai lipsesc; de unde mă cred îndreptățit a deduce, că Reuniunile au un frumos venitor. Numai odată dacă vor mai avea prilejul a băgat de seamă căcunoscinte frumoase își poate căstiga și într'o privință și într'altele, ce că cercezează adunările generale, — am nădejde că nu vor mai lipsi fară de cause grave.

Nu sunt în stare toate regulamentele a înbunătățit într'un mod atât de simțitor necazurile vieții învățătoresci, pretenții pot face aceasta chiar învățătorii prin adunările ambulante ale reuniunilor lor. În chihil acesta numai, se poate căstiga poporul de rînd pentru scoala; se poate lămurii, că e deosebită între invățător și invățător, — și dorind fiecare a avea un invățător hărnic, vor mai înbunătății și salariul învățătoresc. Așa de ce eu aștept mai mult de reuniunile, decât dela conferențele învățătoresci:

Sătemători a exprima cu un deosebit prospect numele acelor barbat ai bisericiei noastre, care au contribuit la formarea de reuniuni învățătoresci în metropola noastră.

Căteva cuvinte despre adunarea generală din acest an, ținută la Abrud a dona și treia de la Rusali. Adunarea a fost bine cercetată din partea învățătorilor, și, și dintre preoții am avut multămirea de a vedea pe doi înși, — dnii D. Adamovici din Abrud și Ioan Todescu din Bucium-Cerbău — participând la sedințele reuniiene, cari domni s'au și înscris ca membri ai reuniienei. A fost o grăsală, că s'au ales chiar sfințele serbători ale Rusaliilor pentru tinerea adunării generale, când preoții sunt ocupati cu cele bisericice; în venitor am nădejde că această pedeçă nu va mai veni înainte. Afără de cele administrative a mai fost vorba în adunarea generală despre: „Folosul studiului științelor naturale, și modul lor de propunere în scola populară“ de învățătorul Grigorie Sima. Disertația, atât partea introductivă că și cea despre metodul după care au a se pro-pune științele naturale în scola populară, ca se poate ajunge învățători cu școlari la un rezultat practic — a fost la înălținărea principiilor pedagogie moderne; de aceea adunarea generală l'a și felicitat pe autor, și a hotărât să păstrează — disertația — în archivul reuniienei. Aceași a ținut o prelege practică din Catechism. Pensul a fost „Simvolul Creinței.“ — Explicarea vorbei „Simvol“ a originii Simvolului credinței a cauzelor, a indențat pe sfuții Părinti să-l alcătuiescă, a fost foarte lămurită. O singură voce s'a ridicat pentru învățătarea din buche în buche și prin urmare și în contra explicării studiului religiunii.

Bine și a dezvoltat tema sa din gramatică — „Substantivul“ învățătorul Ion Motora, arătând totodată cum are a se purcede la predarea acestui obiect de învățămînt, dacă și vorbe a trage folos din el. Manual de gramatică nu su dă în măna copilului decât în anul din armă, pentru a sistemea cunoștințele căsătigate pe baza cărței de ceteire. — Tractarea globului pământesc în anul al V-lea de școală a fost numerită și la locul său. Felicită z pe învățătorul Nicolae Corches pentru alegerea meritării. —

In „tractarea limbii maghiare în scoalele populare“ de Teodor Pașca aflu un defect; dinul pune prea mare pond pe ceteia ungurească, care din propunerea d-sale ar fi scopul dar nu mijloc de a învăța „limba statului“. În ce privește celelalte puncte ale „Tractare“ sum de acord cu autorul. — Invățătorul Solomon Coniu în „Computul în scola populară“ a reușit a expune în mod sistematic, pe scurt și înțeleps — principiile, ce are a le urma învățătorul la predarea estuii obiect de învățămînt. Sau ridicat voici pentru sprințirea „Scoalele practice“ — sau hotărât a nu să mai da banii la membrii Reuniunii ci a se rupea la „Albina“ — singura cale, ce ne poate scăpa de incureăruri; — s'a ales Bucium Poenii de locul adunării venitoare, ce va fi în dia de Constantîn și Elena și înrămoțarea. — Banchetul, la care au luat parte membrii Reuniuniei, din președinte Ion Gall, din preotii Todescu cu soția și Adamovici și înca vr'o cătiva oaspeți, a ținut până târziu. Cântecul insuflețitoare, toasturi variate, au fost la ordinea șilei. Ne-am departat la caminurile noastre, cu cele mai dulci sunări și cu dorul fierbințe de a ne întâlni că mai adesea, căci numai așa putem să avem încredere de fier în noi, dacă vom fi uniti în cungrete, uniti în simțuri. Unirea e forță.

Ar. n.

— Varietăți.

* (Adunarea generală ordinată a comitatului Sibiu lui) este convocată pe data de

TELEGRAFUL ROMAN.

Iunie n. în sala „Împăratul Romanilor“. Sediția, în care vor fi la desbatere 93 de cestiuini, se începe la 9 ore a. m.

* (Auncnosințare și invitate) Subscrisul ca președinte al comitetului local de espoziții, primind dela comitetul central al expozițiunii române din Sibiu, întînuit în anul trecut onorifica insarcinare a distribuirii diplomele și medaliile de merit și recunoștință pentru doamnele și domini esponenți din: Sibiu, Apoldul-superior, Apoldul-inferior, Cornșteț, Gacova, Galați, Gurariului, Hamba, Noul-român, Ognă, Poiana, Poplaca, Porcesci, Reșiștari, Sadu, Saliste, Șura-mare, Talmăcel, Topârcea, Turnișor și Vestem, — am onoare a invita inteligența română din Sibiu și giur și în special pre doamnele și domini esponenți pe dia de Dumineacă în 6/18 Iunie a. c. la 6 ore după ameașă în localul reuniijii de lectură (casina) române din Sibiu pentru a asista la predarea, respectivele solemnă a diplomelor și medalialelor.

După încheierea lucrărilor va urma petrecere.

Sibiu, 12 Iunie (31 Mai) 1882.

Dr. Ilarion Pușcariu,
profesinal, ca președinte al comitetului local de espoziții.

* (Invitat). Studenții jurisiți dela academia regie-ungurească din Sibiu, aranjează mână în dia de 14 Iunie o petrecere, respective un jumal în Dumbrăvă. Comitetul arangiator își ia voia a invita la această petrecere pe intreg P. T. publice care a participat la balurile jurisiților în anii trecuți.

Danțarea se va începe după ameașă la 2 ore.

Sibiu, 13 Iunie, 1882.
Comitetul arangiator.

* (Postal). Oficiul postal dela Zizini se redeschide pentru durata sezonului băilor în 15 Iunie n. Din această să incepând până la finea lui August va circula între Zizini și Brașov pe fiecare diu o trăsură pentru transport de persoane, pachete și epistole. Ordinea de călătorie între Zizini și Brașov, duc și intors este următoarea:

Plecarea: din Zizini la 6 ore 50 minute dimineață — sosirea: în Brașov la 8 ore 20 minute dimineață.

Plecarea: din Brașov la 4 ore 30 minute după ameașă — sosirea în Zizini la 6 ore după prânz.

* (Mărtămită publică) Nu e de mult că cand mult stămatul și de tot locuitorii acestei comune, în bitul nostru posesor al fabricii din Sadu dinul Victor Sill, advoctat în Sibiu, au dăruiit pentru cei nerociti prin foc 20 fl. când tot acest domn inspirat todeaua de idei umanitari și dragosteia către deapărtele seu, au dăruiit în dile-trecute și pentru nou înființată reuniune a pompierilor voluntari din Sadu, frumoasa sumă de 50 fl. v. a.

Pentru aceasta nobilă faptă subscrisul în numele reuniuniei pompierilor voluntari din Sadu, exprimă gene rosului dăruiitor cea mai ferbinte mulțimire.

Sadu în 5, Iunie 1882.

Constantin Popoviciu
not. com. ca prez. al reuniuniei
pompierilor voluntari din loc.

* (Epizootie) boala de vite se dice că a isbucnit în România. Deci este interdus importul de vite coruite și de produse crude din aceste păduri: Turnu-Roșu, Bran, Vulcan și Oșova.

* (Tempestă). Vineri seara cam pe la 7 ore s-a descărcat asu pra cestia noastră o tempestă, care au întînuit mai multe ore. Cetatea noastră a scăpat cu o plăie torențială și vre-o căteva salve de tunete.

Puterea tempestăii însă s-a concentrat asupra comunei Sadu din vecinătate. De acolo se spune că torenții de ploaie atât au fost de mari, încât au spălat unele clădiri; caru' fulgerile au omorit mai mulți boi ai unui măcelar de aici.

* (Colonisare) În clubul scriitorilor și artiștilor din Buda pesta s'a discutat: cum să se colonizeze Maghiarii din Bucovina în Ungaria de meșjdăj. Raportorul Szabodkay presidential comisiunii de colonisare, din Panciova, a raportat, că repatrierea Csango-Maghiarilor, respective colonisarea acestora pe teritoriile eraiale ale fostei granite militare este pusă în perspectivă pe anul viitor. Colonistii vor avea să plătească pentru un jug de pămînt bun în decurs de 10 ani, 20 fl. amortisare și 3 fl. pentru secarea baltoilor și rovinilor, pe fie care an. Întrăbarea e: ca venitor Csango Maghiarii din Bucovina?

* (Defraudare) La perceptoratul din Cluj s'a descooperat o defraudare mare în sumă de 29,000 fl. Defraudantul Wimmer recunoasce a fi defraudat numai 7000 fl.

* (Procesul căilor ferate române) O telegramă din Lipsca anunță, că înalta curte a imperiului german, judecând în ultima instanță, a confirmat sentențele date în procesul drumurilor de feră române, aprobată ce rerea direcției regale privitoare la strămutarea scaunului societății dela Berlin la București.

* (Un Panteon,) dice „Gaz de Roumanie“ este vorba de a se ridica pe una din piețele capitalei României. Într-ensul se vor depune toate trofee naționale, care se păstrează acum parte la Muzeu, parte la Arsenal.

* (Monumentul dela Călugăreni) D. Gr. Tocilescu, directorul ministerului cultelor român, este înșiruat să facă un raport în privința restaurării monumentului comemorativ al bătăliei dela Călugăreni.

* (Doi soi) „Postillonul săescă“ din Löbau descrie un fenomen interesant al naturii, care avu loc în 25 Mai n. în Lusația superioară. Să dice că, între 3—5. ore (după orologul de Berlin) înainte de răsăritea soarelui, adeverat să ridice într'un nor, în partea Nordică un soare colosal în colorare ferului roșu ferbinte, de 6 ori aza de mare, ca discul soarelui adeverat. Când partea de jos de către orizont începe să se ridice, în partea de sus a soarelui arătat se produsează niște flacări, care cu cât să ridica mai sus să pleacă, mai spre stânga până ce după 10 minute soarele sărăcănuină incindia colosală a cărui flacări erau mână de vînt spre Nord. Timp mai îndelungat să putea observa încă în aurora dimineață prin o coloare întunecată locul soarelui, în care după aceea se amestecă coloile curcubeului.

* (Sofocle c hemat pe scenă). Foile americane ne spun că în teatru din Hartford (Connecticut) s'a reprezentat „Antigone“ a lui Sofocle. Un legislator al acestui stat era în par terre și se vedea că fost încăntat de tragedia reprezentată. „Poctul pe scenă“ strigă el din toate puterile, voin să-l aplaudze. În zadar se nevoiau vecinii lui să-l liniscească. El stăruia ca postul se apără pe scenă. Enthusiasmul legislatorului modern s'a calmat numai după ce i s'a spus că Sofocle nu locuiesc în Hartford și că „mai deunește“ (406 înainte de Ch.) a murit în Atena.

* (A nimerit-o). Telegrama meteorologică de Vineri din Buda-pesta proscrise temporul spunend, că va fi timp cu soare, care se va schimba cu timp noros și turbure, re-

coros și ploios și pe ici și pe colea și cu tempestă. Va se dică, afară de ninsore, acum vara, celealte toate sunt cu putință. E înțelept procurul.

* (Bismarck scie c e să facă). În carte de curând apărută: „Prusia în dieta germană“ se povestesc despre Bismarck următoarea istorică caracteristică: „Prințipele Bismarck în Frankfurt, ca membru al federației a fost totdeauna chiriaș. După ce se mutase într-o casă pe sosea Boekenhain, cera dela proprietar, ca din foisorul, în care d. de Bismarck sedea la masă vară, să tragă o sărmă cu clopotel până în bucătărie. Proprietarul refuză, iar chiriașul declară: „Bine atunci săci ce se fac.“ — „Să se întimplă? A doua zi, la pauze neregulate, se audără impusării de pistol; cu chipul acesta d. de Bismarck, după ce termina cu un fel de bucate sau o sticlă era golă, se punea în relație cu personalul bucătăriei. Nu e cunoscut daca proprietarul casei, în urma acestei ultima ratio, a făcut comunicări erută între foisor și bucătărie, însă poliția a declarat, că nu dispune de asprime legi contra unui sgomot turburător de liniște publică, când provine de la un ambasador al înaltelor puteri.“

* (Cea mai sfintă călătorie împrejurul pămîntului) — Cetățenii în Figaro: „Cine vrea să călătorească sfintă în America, să se facă ovre și să se duca în Rusia. De acolo îndată va fi gonit și ajunge la Lemberg, unde agentul ingrijesc de o imediată și gratuită călătorie la America. Apoi cui nu va placea în America, acela se metamorfozează acolo într-un chinez și pe socoteala unei societăți filantropice ajunge în China, unde n'recăt să spue că e Rus, spre a fi erașă gonit în Rusia. De acolo gonit find din nou ca evreu în Austria, va fi terminat ce mai frumosă călătorie în jurul pămîntului fără nici o cheltuială.“

—

* (Loc deschis *) — Răspuns, la epistolă deschisă a dñi. adv. Rubin Patila în Alba-Iulia.

În Nr. 53 al „Telegr. Rom.“, Domnia Stă ai avut prurit de a-mi adresa o epistolă deschisă, prin carea te încerci a trage la îndoială mulțimita, ce am exprimat-o dñi Alecsandru Danciu în Nr. 46 al Telegrafului Român, arătându-te jaluu, și dispuțind amintitului Domn dreptul de a puț primi o atare mulțimita; apoi pretinând că și Domnia te-ai făsăută să indemni publicului din Abrud la ideea de a înființa o atare școală de fetișe, și după ce Dñi ai adunat și aceea sumă de 45 fl. te încerci cu multă emfază, da și subscrisei unele îndrumări.

Pentru on. publice să se poată informa despre admărită stare a lucrului meu voie a respondă în următoarele: Ideea de a se înființa o școală de fetișe română în Abrud s'a ventilită încă pe la anul 1865 și 1866, când s'a format în Abrud un sub-comitet al Reuniuniei femeilor române din Brașov, ceea ce probează scripta dñi. Nicolae Lobont și obligația mea despre suma de 45 fl. cari fusă prima dată elocajă la dñi Alecsandru Danciu, despre care v'am și cuitat de avocat, ce cred că nu vezi negă; dar aceasta era acum superfluită, după ce acel capital era elocat la on. dñi. protop. Ioan Danciu din Offenbach și nu la Alecsandru Danciu din Bucium-Cerb, după cum afirmați de avocat.

Am amănat cuitarea în publicitate, nu pentru că se ai dta ocazie de a mă provocă la aceea, ci pentru că după aprobată statutelor — care să și urmat în Martie a. c. să mi se înfumeze mai întâi obligația mea amintită cu 200 fl., ceea ce său și întâmplat, că dñi. Alecsandru Danciu îndată mă înțâmna și obligația mea dñi. I. Danciu despre suma de 200 fl. și eu numai atunci am venit apoi ai exprimă mulțimita, ce te face să te înțâmnești.

Eu nu port vina dacă iubul meu așa, patriotul și intimal amic al dñl. parochial Ioan Todescu, care a fost în casa cumnatului său mortar oculariu la compunere obligația părintelui I. Danciu despre cele 200 fl. și totuși nu te-a informat din destul, și astfel susții că d. A. Danciu și depurează numai datoria, cără eu cuniez acel 45 fl. în formă schimbozită.

Permite-mi de avocat să te întreb și eu la rândul meu: Care din doi merități lauda și recunoștință Reuniunii? dñia ta, care susții că ai fost casal ar societatea de lectură din Abrud și că atare acea obligație nu o-ai predat comitetului acelui societății, a că-

a stagnat lucrul, cauza a fost, că și pe atunci s'au afărat oameni de calibru Dnii Tale, cari prin împărtășirea nemișău disușă astă incă, mătr. retras, astăpătându-se vă, ce vor lura altii, cari se fineau mari mari în cap.

În fine însă am vedut, că unii oameni sunt buni ca să semene neghia în grâu curat și se caute nodu în papură ca să die avocat, și când e vorba de un interese comun, apoi e mai bun cel propriu.

De aceea mam hotărât din nou a me pun în congelegere cu damele noastre române din Abrud și giur și în 14/26. Decembrie 1880 adunându-mă, am decis a ne constituî într-o Reuniune provisoria până la aprobară statutelor dela locul mai foală, și astăzi laudă lui Dumnezeu, că avem și statutele aprobate, și că un fond de 1500 fl. v. a. fără obligațiiene diliu avocat.

Acum încăt privescesuma de 45 fl., cari pretin și ai colectat dta, cu 'mi aduc foarte bine aminti de acel concert dat din partea societății de lectură române din Abrud, la care ca cassiaru a funcționat domnul Alecsandru Danciu și banii să înflegea că iam contribuit noi cei prezenți la concert și prin urmare nu iai adunat dta, după cum 'pi place a afirma, ci pre timpul acela fiind născutoriul ori arhivarul societății de lectură din Abrud ai deplinit pur și simplu concluzia comitetului societății de lectură, când ai predat baioi dñi Alecsandru Danciu spre manipulare și fructificare: obligația mea de 45 fl. ce am avut a măna de asemenea constată aceasta.

Oare acum, care am schimbozit adeverul?

Dătă dñe, că de un an de dile am reținut primirea obligației și n'am făcut amintire despre acest capital în grănicărișă națională, ear' acum la provocarea făcută prin d. paroch Ioan Todescu am cuitat în formă schimbozită.

Afă acum de că la 5—6 dile după constituirea noastră în Reuniune am avut onoare de d. A. Danciu, care mi-a spus că dñia S'a în 15 Faur 1870 a primit dela Comitetul Societății de lectură, dar nu dela dñi. Patila, ce afirmă și obligația mea, una sumă de 45 fl. ce a rezultat că venit curat dintr'un concert dat pre tempul acela, că dñia sa această sumă au elocato în locul său și fructificare și au înmulțit-o până la suma de 200 fl. v. a. și că îndată ce Statutele Reuniunii vor fi aprobate, amintita sumă se va pune la dispoziținea Reuniunii.

Acum dar reuniunea avea deja cunoștință despre acei bani, dar cam la 7 luni, după constituirea noastră provisorie se trimis de către landul domn avocat prin d. Nicolae Lobont și obligația mea despre suma de 45 fl. cari fusă prima dată elocajă la dñi Alecsandru Danciu, despre care v'am și cuitat de avocat, ce cred că nu vezi negă; dar aceasta era acum superfluită, după ce acel capital era elocat la on. dñi. protop. Ioan Danciu din Offenbach și nu la Alecsandru Danciu din Bucium-Cerb, după cum afirmați de avocat.

Am amănat cuitarea în publicitate, nu pentru că se ai dta ocazie de a mă provocă la aceea, ci pentru că după aprobată statutelor — care să și urmat în Martie a. c. să mi se înfumeze mai întâi obligația mea amintită cu 200 fl., ceea ce său și întâmplat, că dñi. Alecsandru Danciu îndată mă înțâmna și obligația mea dñi. I. Danciu despre suma de 200 fl. și eu numai atunci am venit apoi ai exprimă mulțimita, ce te face să te înțâmnești.

Eu nu port vina dacă iubul meu așa, patriotul și intimal amic al dñl. parochial Ioan Todescu, care a fost în casa cumnatului său mortar oculariu la compunere obligația părintelui I. Danciu despre cele 200 fl. și totuși nu te-a informat din destul, și astfel susții că d. A. Danciu și depurează numai datoria, cără eu cuniez acel 45 fl. în formă schimbozită.

Permite-mi de avocat să te întreb și eu la rândul meu: Care din doi merități lauda și recunoștință Reuniunii? dñia ta, care susții că ai fost casal ar societatea de lectură din Abrud și că atare acea obligație nu o-ai predat comitetului acelui societății, a că-

